

Годишен абонамент:

За България 80 лв.
За странство 160 лв.
За Америка 2 дол.

ОБЯВЛЕНИЯ:

2 лева кв. см.

Брой 2 лева

692 Културно просветно
читалищно дружество Варна

СВОБОДНА ДОБРУДЖА

СЛЕДПРАЗНИЧЕН ВЕСТНИКЪ ЗА НАЦИОНАЛНИ ВЪПРОСИ

Запасване на абона-
ментитъ се придружа-
ва съ сумата

Редактира комитетъ

Адресъ „Св. Добруджа“ — София

Главенъ редакторъ

Д-ръ П. Вичевъ

Телефонъ № 4575

Контъ Кароли за потиснатитъ народи

За Добруджа и за федерация. — Интервю за
„Свободна Добруджа“

Берлинъ, мартъ, 1929 г.

Графъ Кароли, бившъ м-ръ председател на Унгария, бѣше тъй любезенъ, да ни приеме и да направи следнитъ изъвления за в. „Свободна Добруджа“:

„Следейки съ живъ интересъ развитието на вѣтрѣщия политически животъ на Ромѣния, въ връзка съ последната промѣна тамъ, оставамъ съ дълбокото убеждение, че Маниу върви точно по стѣпките на Братияно. Макарь Маниу да се опитва да манифестира нѣкои външни привидни различия по външната и по финансовата политика, що се отнася до чуждитъ народности въ Ромѣния, които сж надъ 50%, той запази и разбиранията и манталитета и методитъ за потискане отъ своя предшественикъ. И днесъ, както по-рано, унгарци, нѣмци, българи, турци, евреи, украинци и пр. продължаватъ да бѣдатъ съ закрити училища и др. културно-просвѣтни национални институти. И днесъ надъ тѣхъ безправие и насилие царятъ.“

„Обещанията въ Алба Юлия, по митингитъ и въ пресата, се указаха само демагогия на опозиционна партия, до като се добере до властта и събере болшинство гласове презъ избирихъ.“

„Друго не биваше и да се очаква. Положението на потиснатитъ въ Ромѣния народи може да се подобри само следъ корена и радикална промѣна въ системата на управление. Радикалната вѣтрѣшна промѣна, обаче зависи въ висша степенъ отъ промѣна въ Европа, защото, за никого нѣма съмнение, че реакцията въ Ромѣния има своитъ опори въ Европа. Въ голѣмитъ европейски сили, Братияно черпеше куражъ и насърчение за своята политика. Тамъ намира куражъ и Маниу, който попадна подъ по-голѣма отъ Братияно зависимостъ.“

„Тази така ясна, елементарна истина, мнозина не могатъ да разбератъ и нашитъ унгарски легитимисти, които съ своето поведение, кавсено подпома-

гатъ насилието надъ неромѣнското население въ Трансилвания, Банатъ и Буковина. Унгарцитъ въ Трансилвания, респективно интелегенцията и по-заможнитъ слоеве, вмѣсто да поведатъ решителна борба за смѣняване на тиранията на букурешкитъ управници, всѣчески се мжчатъ да се приспособятъ къмъ политиката на Бетлена и Маниу. Тека тѣ предаватъ интереситъ на унгарското население и затвърдяватъ робството надъ него. Сжщо е по моему положението и въ Добруджа.“

„До колкото ми е известно, вашиятъ вестникъ, съ особена яснота и смѣлостъ издига тезата за побратимяване и федериране на балканскитъ народи. Тази теза азъ напълно сподѣлямъ и мисля, че само така, само следъ федериране на балканскитъ народи, ще може да се заговори за траенъ миръ на Балканитъ. Само следъ премахването на сжществующитъ пречки и противоречия между отделнитъ балкански държави, балканскитъ народи ще добиятъ възможностъ за икономически и национално-културенъ прогресъ.“

„Тѣхното освобождение и федериране, обаче, среща съпротива отъ страна на мѣлчаливо федерирани балкански правителства. Близкиятъ етапъ къмъ разрешение на сложната балканска национална проблема е сплотяване на всички потиснати за решителна борба, за освобождение. Това особено важи за малкитъ балкански национални единици, каквато въ случая е Добруджа. По-слаби, тѣхъ балканскитъ угнетители по лесно обричатъ на „пожертвование“ и затриване. Тѣмъ за това, мисля азъ, инстинкта за национално самосъхранение показва на добруджанци, — едни отъ изгнугнетенитъ на Балканитъ, истинския и правленъ пътъ за борба. Той е труденъ. Жертвитъ ще бѣдатъ голѣми, но единствено той извежда къмъ освобождение.“

К. П. Куцаровъ

Чужди държавници и общественици предъ

в. „Свободна Добруджа“

Нашиятъ специаленъ кореспондентъ въ Германия, е ималъ възможността да интервюира редица видни европейски общественици, — приятели на угнетенитъ народи върху националната проблема и по специално върху добруджанския въпросъ. Мнозина отъ тѣхъ изразяватъ своитъ голѣми сим-

патии къмъ каузата на потиснатитъ балкански народи и къмъ добруджанци. Съ голѣма готовностъ сж дали интервюта, а нѣкои и специални статии, за да се печататъ въ в. „Свободна Добруджа“. Последователно ние ще ги публикуваме.

Днесъ на уводно мѣсто даваме мѣсто на интервюто съ бившия м-ръ председател на Унгария Контъ Кароли.

Четете „Св. Добруджа“

Оплакване на добруджанското население

Отъ бандитизма на В. Д. Р. О.

Единъ апелъ къмъ емиграцията

Не веднажъ сме изтъквали много опасната роля за добруджанското население, която играе тѣ нареченото В. Д. Р. О. Даваме мѣсто на едно ново оплакване срѣщу бандитизма и на единъ горѣщъ апелъ отъ група селяни изъ Добруджа. Присъединявайки се, и ние апелираме къмъ добруджанската емиграция да се вслуша въ него.

Въ това оплакване апелъ отъ Добруджа се казва:

„Жителтъ на с. Богданово (Добричко) Киро Василевъ, изселитъ се въ България още презъ 1925 год. не закъснелъ да стане членъ на ВДРО. седалището на която е въ гр. Русе и Варна.“

На 24 срѣщу 25 февруари т. г., той заедно съ още единъ неговъ съпартизанинъ минаватъ границата и идватъ въ с. Богданово. Отиватъ въ дома на Митю Василевъ, братъ на Киро Василевъ. Митю отсъствувалъ. Билъ въ друго село. Похлопватъ на вратата. Момчето на Митю, 14 годишно, било само въ кѣщи. По гласа познало чича си и отворило. Двамата въоръжени влизатъ. Разправило момчето, че баща му отсъствува. Киро се разсърдилъ и почналъ да тършува изъ кѣщата. Разбиватъ единъ сандѣкъ, но не намиратъ нищо да взематъ. Отиватъ въ другата стая и задигатъ единъ чифтъ науща, 3 кг. вѣлна и единъ хлѣбъ. На излизане казали на момчето, да каже на баща си, да приготви 3,000 лв. и че други пътъ щели да дойдатъ да ги взематъ. Замиснали.

„По шесето Добричъ — Вар-

на между с. Баладжа и Добричъ, биватъ застигнати отъ една каруца съ двама души. Спускатъ се да нападнатъ каруцата. Каруцаря обаче удря конетъ и каруцата се понася напредъ. Бандититъ отъ славната В.Д.Р.О. дигатъ пушкитъ стрѣлятъ и нараняватъ едина отъ каруцаритъ, който и умира. Ето цѣлитъ и задачитъ на В.Д.Р.О.

„Не ни ли стига дето по пладнѣ ни грабятъ ромѣнскитъ гладници! Нени ли стига, где то явно ни разтрѣлватъ македонскитъ цинцари! Нени ли стига где то всѣки день плющи бича на ромѣнската олигархия по изтерзания ни грѣбъ!..“

„Апелираме къмъ всички съзнателни добруджанци, отѣтъкъ и отсамъ границата, да поведатъ решителна борба противъ золумлущитъ на В.Д.Р.О. противъ всѣки потисничество. Да образуватъ селски комитети, да се свикатъ събрания и да осждятъ тази провокаторска бандитска политика. Нека всички почувствуватъ не само презрението, но и отпора на добруджанци. Стигатъ думи. Нека всичко се изгради въ дѣла.“

„Ползуваме се отъ случая да претестираме противъ социалъ предателитъ насадили се въ добруджанската организация, които насърчаватъ тоя бандитизъмъ, както срещу изключванията изъ редоветъ ѝ на най-смѣлитъ наши защитници.“

„Долу убийцитъ на Дочо Михайловъ!“

Отъ потиснатитъ и онеправданъ добруджанци.

Добруджа 21 III 1929 г.

Либерало-националъ царанисти

Все едно. Лжи, обещания и подстрекателства

Либералитъ открито атакуватъ националъ-царанисткото правителство, че то протектирало българската пропаганда и бандитизма въ Добруджа, и че жертвувало ромѣнскитъ интереси. Депутатътъ Ст. Пенковъ билъ най-голѣмия виновникъ за това, като е наложилъ преместването на 50 постови и секционни шефове.

Либералскитъ органъ в-къ „Виторулъ“, отъ 26.II. и 2.III. т. г. изп-лзва единъ печаленъ случай станалъ презъ декември м. г. и жестоко атакува българитъ, и подчертавайки, че всички замѣсени лица били българи отъ с. Бабукъ и хора на Ст. Пенковъ, инспирира правителството къмъ репресалии. И всичко това се върши, за да се компрометира всѣка инициатива за законодателни и административни реформи на режима въ Добруджа.

Връзката между либералитъ и националъ цараниститъ по тия въпроси е очевидна. Явно

става, че Маниу — Михалаке, които бѣха тъй много щедри въ обещанията си преди да дойдатъ на властъ и преди изборитъ, и чиято политика за колонизацията на заграбенитъ чужди области е сжщата каквато и на всички досегашни правителства, сж въ разбирателство съ Братияно — Йорга, по кампанията която се води срещу българитъ, за да не имъ се даде това, на което тѣ иматъ право и за което толкова много имъ е обещавано.

А Маниу Михалаке обещаваха да дадатъ амнистия на всички политически и воени престѣпления, за да се завърнатъ изгоненитъ, бѣжанцитъ и дезертиритъ. Десетъ години вече минаха. Таке Ионеско, Братияно, Авреско и Маниу все обещаваха. Дошло е найсетне врѣме да изпълнятъ това си обещание.

Тѣ, Маниу Михалаке, обещаваха да дадатъ на инороднитъ населения всички училищни, черковни културни права, права на собствено администриране. Обещаха да измѣнятъ съществнитъ закони. Дори преди изборитъ назначиха и комисии. И това остана голѣма лъжа.

Кой е баламата?

Обиколки и вѣтрѣнчави комюникета

Отъ време на време четеме въ вестницитъ разни съобщения отъ изпълн. комитетъ, че меморандумъ готвелъ за О. Н., че конференции били свикани нѣкъде, че такова и такова решение било взето и пр. и всѣчко това сж ерзаць-фабрикати на невянеяния Акциуна Булгаряска. Тѣй бѣше и по-рано и А. Стояновъ, който е подпредседател въ изпълн. комитетъ, засраменъ въ едно общо събрание трѣбваше да заяви, че изпълн. комитетъ нѣма дори хаберъ отъ тия комюникета.

Но защо се правятъ?

Ако нѣмате хаберъ защо не обездаете тоя невянеяемъ човѣкъ, за да не сжже обществото и да не ви злоупоставя? Но нали сме страна на шашармитъ и изпълн. комитетъ ще си мине лъжливитъ факти за активъ. Нали нѣма, кой да провѣрва! Но на лжжата кратката сж кжси.

Такава една лъжа е съ Пловдивъ. Ходилъ е Акциуна Булгаряска съ авторитета на изпълн. Комитетъ, за да сжчели лѣвицата, която е болшинство. Събралъ младежитъ и станалъ за смѣхъ. Понеже имало и госпожици, а Акциуна Булгарянка е много внимателенъ къмъ женитъ, поканилъ всички младежи на кинематографъ. Платилъ имъ и билетитъ. Следъ това ги завелъ въ сладкарницата и ги черпилъ паста. Рекълъ, че по тоя начинъ ще ги спечели. А тѣ яли паста, смѣли се и се подбутвали: яжте че баламата плаща.

Това е резултата отъ обиколката му въ Пловдивъ. Който не верва да провѣри.

Въпросътъ сега се поставя, кой е баламата — Акциуна Булгаряска ли, Изпълн. Комитетъ ли или ония добруджанци, които продължаватъ да подържатъ подобни хаймани.

Тѣ дължатъ да изпълнятъ обѣщанията си.

Маниу Михалаке обещаваха да премахнатъ закона за реорганизацията на Добруджа, да възвѣрнатъ отнетитъ земи на добруджанското население, да премахнатъ изключителнитъ закони за поданството, за секвестра и ликвидацията имотитъ на чуждитъ поданици. Ала и това остана една голѣма лъжа.

Либералитъ обвиняватъ българитъ за виновни. Маниу не изпълнява тържествено даденитъ си обещания. Вржкитъ между либералитъ и националъ цараниститъ по тия въпроси сж очевидни.

Такова е дълбокото разбиране на цѣлото добруджанско население и за това то обявява всички режими за чужди на неговитъ интереси и нѣма се успокои, до като не ги окончателно прогони.

АНКЕТАТА ВЪ ДОБРУДЖА

Един интересен документиран рапорт на комисията

Въ в. „Диминяца“ от 3. III. т. год. четеме следната статия: „Преди няколко време министерството на Вътрешните Работи натоварихо подател-ръ Йонъ Попъ и адвоката Василе Муши, да направят една сериозна анкета върху положението въ квадрилатера.

„Анкетирането закъсне по причина на лошото време. Анкетната комисия, на която бѣше възложена тази трудна задача се завърна въ столицата преди няколко дена и връчи на Министра на Вътрешните Работи г-нъ Вайда Войводъ единъ дълъгъ и интересенъ рапортъ.

„Въ състояние сме да възпроизведемъ на кжсо нѣкои точки отъ рапорта.

„Комисията започва съ констатация, че въ Добруджа, северна и южна, владѣе необикновено спокойствие. Има обаче, явна неблагоприятност, благодарение на създаденото положение отъ 1913 год. до днесъ. Но днесъ положението е съвсемъ друго, за да бѣде така алармирано „както иска опозицията въ мѣтна вода риба да лови“.

„Народа не е доволенъ отъ миналото управление и се показва чувствителенъ къмъ дѣлата на новия режимъ. Наситени сж хората съ обещания. „По тази прчина се недо-вѣрие се отнесоха къмъ членовете на тази комисия.

Емигрирането

„Турцитѣ сж решили да емигриратъ масово.

„Не могатъ, обаче, да заминатъ, понеже били експлоатирани. За изваждането на единъ паспортъ за единъ човѣкъ имъ се искало по 15,000 лей.

Колонизирането

„Начина на колонизирането е билъ преобърнатъ въ „обектъ на експлоатация и обслужване лични интереси“.

„Военнитѣ колонисти, особено много, се оплакватъ отъ своитѣ шефове колонизатори, назначавани все бивши офи-

цери. Тѣ заплашватъ колониститѣ и ги настаняватъ произволно.

„Капариратъ мѣстата на тия, които заминаватъ. Напримѣръ случая съ селото Вултурешъ.

„Лесно е за разбиране, какви злоупотребления сж ставали тогава.

„Г-нъ Генералъ Алиманеску, натоваренъ да контролира положението на военнитѣ колонисти, констатира, че само 30% отъ настаненитѣ сж напълно удовлетворени.

„Нито македонцитѣ, нито българитѣ — казва рапорта — не сж ангели.

„Македонцитѣ сега мируватъ и си гледатъ земледѣлието. Едини отъ тяхъ казватъ:

„Както мечката се е научила да играе, така и ние ще се научиме да сreme“

Едната трета

„Туземното население продължава да протестира противъ произволното изземване на едната трета. Този начинъ на изземване става причина да ставатъ злоупотребления.

„Лѣтосъ едната трета се е вземала съ реколтата, безъ да се е заплащала последната и то отъ мѣста, където е била по добра реколтата. По отношение не взетата още една трета частъ, населението отъ една страна е заставено да дава една десета частъ отъ реколтата въ натура, а отъ друга страна е обложена съ парични данѣци за сжщата една трета.

„Ако държавата инкасира паричнитѣ данѣци, тогава кой взема десѣтката въ натура?

„Съ една заповѣдъ на централната каса, органитѣ на земледѣлието се приканватъ да не признаватъ нѣкои отъ сждебнитѣ решения, подъ предлогъ, че могатъ да бждатъ произволни!

„Кой е критерия?

Оплакванията на българитѣ

„Тѣ искатъ да имъ се повърне едната трета или намиране на едно правилно разрешение.

„Протестираатъ противъ на силственото настаняване на македонцитѣ по квартиритѣ имъ. Нѣкой започнали да се отнасятъ до сжда, който заповѣда да се опразнятъ кжщитѣ имъ. „Това е едно нетърпимо положение“ казва рапорта образувайки единъ неизчерпаемъ изворъ за караници

Оплакванията на колониститѣ.

„Изобщо, взето всички колонисти се оплакватъ, че били измамани, излжгани и оставени безъ помощъ.

„Нѣматъ кжщи и нѣматъ материали да си построятъ, докато целия квадрилатеръ е покривъ съ гори. Отъ 10,000 семейства само 15 сж получили помощи въ пари отъ миналитѣ правителства.

„Претендиратъ, че не настаняването имъ ставало умишлено. „За да се спекулира съ земята.“ Земитѣ на емигрантитѣ сж свободни.

„Владѣятъ ги агрономитѣ и други чиновници вмѣсто да бждатъ дадени подъ наемъ на земледѣлци. Искатъ мѣрки противъ агрономитѣ. „Болката е обща“.

Заклучение и предложение.

„Въ заключение, рапорта предлага мерки справедливи, нѣкои отъ които предаваме тукъ: контролниятъ органъ за настаняване на колониститѣ да бжде преместенъ на мѣсто-произшествието. Да не се допуща издаването на нови колонисти, преди да се настанятъ окончателно старитѣ.

„Да се тури край на намѣсата и посредничеството, които си направиха отъ присѣйствието на колониститѣ една истинска професия. Да се оземли и туземното население когато, нѣма земя. Да се предвидятъ средства за изграждане на кжщи и т. н. и т. н.

„Информирани сме, че следъ разбирателството между г-дата Александру Вайда и Йонъ Михалаке, се прави една коренна промена на положението въ квадрилатера.

„Ще последватъ незабавно и преместване на агрономи и на земледѣлскитѣ съвети. Ще се направи и единъ издирчивъ контролъ на колониститѣ сземлени безъ каквото и да било удобрение“.

Съ тоя рапортъ официално се констатираатъ всички престѣпления и ограбѣния, вършени съ имотитѣ на защитното добруджанско население въ името на единъ законъ. Констатира се, че държавни чиновници сж вършили тия престѣпления — система която отъ дълги години се разкриваше въ нашия и чуждия печатъ.

Засрамено отъ тоя позоръ сегашното правителство приготвяла ново законоположение.

В. „Диминяца“ отъ 25 мартъ съобщава, че анкетата въ Добруджа установила всички факти на разкритията направени отъ сжщия вестникъ по режима и ограбването на населението въ Добруджа, т. е. туй което ние систематически изнесохме въ продължение на години.

Цѣлото недоволство произлизало споредъ „Диминяца“ отъ закона за реорганизацията на Добруджа отъ 1922 год. съ установяване на несжществуващото право само на плодopolзване за населението, наречено „мирие“, когато то е имало правото на абсолютната собственостъ. И това положение се е използвало най-отвратително отъ самата администрация за ограбването на населението — една система, която носи произвието — „Пучерешина“.

„Настоящото правителство, казва „Диминяца“, се ржково ди отъ желанието да поправи тоя режимъ и да предупреди по тоя начинъ на бандитизма. „То ще измѣни досегашното положение по закона за реорганизацията на Добруджа по такъвъ начинъ, че да не бжде възможно по-нататъшното изземване на земята.

„То ще приложи въ Добруджа закона за аграрна реформа, за експроприацията упражнявана въ другитѣ части на Ромѣния.

„На настаненитѣ и оземлени до сега колонисти, ще имъ се признае правото на окончателно оземляване. Тѣ трѣбвало сами да обработватъ земята, но не да я даватъ подъ наемъ.

„Ще се ревизиратъ всички земи отнети на населението по закона, но които се използватъ отъ чиновници.

„Всички незаконно взети земи ще се ревизиратъ и ще останатъ за държавата.

„Принципа на новото законоположение било всѣки да обработва самъ земята.

Едно става ясно, че каквито реформи ще предприематъ Маниу—Михалаке, за да ги съгласуватъ съ формалнитѣ си обещания преди изборитѣ, сжщността обаче си остава — да се обезземли мѣстното население. Всички тия законодателни измѣнения, които се предлагатъ въ нищо не идватъ да корегиратъ следитѣ отъ извършеното до сега. Тѣ целятъ да подчертаятъ статуквото. Открито това се казва. Отнетитѣ земи нѣма да се върнатъ. Но други нѣмало да взематъ. Та тѣ иззеа всички земи. Не остава, освенъ да взематъ и душитѣ на хората. Разумни реформи, които биха оправдали надеждитѣ на населението сж не само да се спрѣ и премахне сжществуващия до сега режимъ на ново изземване, а да се поправи една несправедливостъ, като се възврънатъ на населението всички отнети до сега земи. Всичко друго е блѣфъ и шарлатания.

Къмъ абонатитѣ

Предупреждаваме всички абонати, че събирането на абонамента ще става само отъ лица снабдени съ полномощия издадени съ подписъ и печатъ на редакцията.

Clemence Robert

Карбонеритѣ на гробоветѣ на своитѣ дѣди

(Изъ „четиримата сержанти отъ ла Рошелъ“, часть I, глава VIII)

(Продължение отъ брой 55)

„Цѣлия свѣтъ, който се пазитъ отъ безчестнитѣ агенти на полицията, вижда навѣстжда шпиони и агентъ-провокатори!

„Шефа се страхува отъ своитѣ подчинени, тѣзи пѣкъ отъ своитѣ по-горни; стари приятели, стари другари, не се осмѣляватъ да изповѣдатъ единъ на другъ политически си убѣждения.

„Единъ патриотъ, който излиза злобата си противъ монархическото правителство, направо го взематъ за агентъ-провокаторъ; единъ писателъ, който публикува блестящи истини, е сжщо единъ възбудителъ за полицията.

„На край-за да сѣятъ разединение между хората на тая партия, турятъ въ ходъ нѣкакви мниме листи отъ аташирания персоналъ на тайната полиция, въ който се вписватъ имената на почтенитѣ хора на тѣзи, които наистина сж се продали на силата.

„Намираха се хълмове отъ безправствени хора, достатъчно гнусни, за да прибавятъ въ тѣзи адски листове имената на своитѣ неприятели или на нѣкои либерали, които искаха да погубятъ. Ето какъ те искатъ да доведатъ националната партия въ състояние

сама да се разкапе.

„И съ мене е сжщото, братя мои, ако ми е позволено да се нарека печална отломка отъ французката армия, захвърленъ на дъното на новия свѣтъ, въ пустинята на Тексаса, отъ гдето съ рискъ за живота ми, азъ напущахъ полето на заточението и следъ като се върнахъ въ моето отечество, бѣхъ принуденъ да скитамъ далечъ отъ моето семейство, за да не го компрометирамъ и го дамъ въ ржцетѣ на палачитѣ. . . . Защото, ако бихъ се върналъ въ родното си огнище, ако се осмѣляхъ да прегърна баща си, братята си, веднага би се отзовалъ полицейския агентъ да ни арестува и погуби“.

Карбонерите, при тѣзи думи, пълни съ истина, избухнаха въ буенъ негодуещъ ропотъ.

Борие, отново взе думата съ спокойствието на голѣмъ смѣлчага, което никога не го напущаше:

— Да, братя мои, каза той, такова е положението на Франция и само това узаконява нашето възстание.

„Бихме били длъжни да понасяме грѣшкитѣ — грѣшкитѣ на едно правителство, но което би

произлѣзло отъ нацията, което би означавало — да бждемъ снизходителни съ самитѣ себе си.

„Но, напротивъ, цѣлата нация, за да прогони единъ чуждъ неприятелъ, ще се вдигне като море.

„Е добре! какво по чуждо може да се стори на нашия французки характера, на нашия националенъ духъ, отъ колкото тая глутница отъ дворяне и попове, които образуватъ монархическото правителство; отъ колкото тоя Воле, влѣзълъ въ пантеона и хвърлилъ по вѣтъра прахътъ на Волтера и Русо, за да постави на тѣхното мѣсто нѣкакви светии, дошли неизвестно отъ кжде, като този Лабурланажъ, толкова жаденъ за кръвта на либералитѣ, като този Белартъ и Маршажни, които искатъ да търсятъ въ стария арсеналъ инструментитѣ на правосъдието — вериги, ешафоди — за да измжчатъ патриотитѣ и да проливатъ най-чистата французка кръвъ!.

Виковетъ: „Срамъ на монархията! „Война на тиранитѣ!“ отзвучаха още по-страшно и по пламенно подъ дълбокия сводъ.

Бурие махна на една страна каменната Залска брадва, повдигна единъ камѣкъ задъ стария олтаръ и се откри една дупка, издълбана въ камѣка, пълна съ писма и книжа. — На, най-добротъ доказателство за святостъта на нашата кауза, продължи шефътъ на рикаритѣ на нощта, е това, че най-

благородното, най-достойното въ Франция е съ насъ.

„Тукъ имаме писмата на Маниу, тѣзи на Вениаминъ, Константъ, на Лафаела, на Дюфронть, на д'Аржансонъ, тѣзи на генералъ Фой, които работятъ, за да ни отворятъ пътя.

„Какво по-популярно име?

„Каква по-сигурна гаранция отъ гения на едни такива хора?

„Защото трѣбва да върваме! Знаменитостъта на тия публицисти, на тѣзи оратори, не иде отъ успеха на трибуната или въ пресата, а въ правотата и величественостъта на тѣхнитѣ идеи, които ги правятъ красноречиви.

„Отъ другата страна какво виждаме?

„Виле, Кардиеръ, ла Бурдонай, — все такива прости оратори както французкитѣ простотии.

„Всѣкога и всѣко време демократическата и либерална партия имъ идва симпатичния даръ и сила на мисълта. . . .

„Хубавия диалектъ е свято и блѣстящо оръжие, сабата на честъта, която е дарена на този, който се бори за свободата.

„Сега какво ни остава да правимъ?

„Казахме го, другари: да организираме всички честни елементи въ възстанието; да вдигнемъ всрѣдъ дневната свѣтлина силно въоръженитѣ ржце за победоносното извоюване свободата на отечеството; смѣлата колона, въ

която ще дойде да се присѣдини всичко онова, което е чисто и голѣмо въ нацията — за да победи или умре!“

Пламеннитѣ съчувственици погълнаха тѣзи думи, а следъ това духоветѣ се хвърлиха въ полето на победитѣ.

Рикаритѣ на нощта, очаквайки заповѣди за работа, които ще имъ съобщатъ шефове на карбонеритѣ, лелѣха вече въ она царственъ миръ — на любовта и свободата, която ще последва следъ събаряне на монархията.

Рутелъ тогава дигна гласъ въ защита на Наполеона II. Съ него едно значително число отъ членове желаеха военно правителство, виждайки цѣлото спасение на Франция завинаги осигурено отъ тази войска, която се разплати на революцията за всички грѣшки и създаде най-силната империя на свѣта.

Младитѣ подофицери отъ Рошеле, по-просвѣтени и великодушни, покланяйки се предъ военнитѣ победи на Франция мислѣха, че господството ѝ раздѣля миналото и за да се присѣдинятъ къмъ това господство, трѣбва да станатъ войници на нѣкакви сѣнки!

Цердикъ искаше, измежду всички една сила, която да е въ положение да разпрѣсне по земята едно положително равенство, за което мечтаеха всички благородни души. Той говорѣше съ дългия

Една декларация на Д.Р.О. Какво ни донесе О.Н.

по четничеството

Последни разочарования

Получихме следната декларация:

„Изпълнителният Комитет на Съюза „Добруджа“, по повод едно стълкновение между ромънската гранична охрана и една петочленна въоръжена група минала от България на ромънска територия миналия месец, публикува комюнике, с което отговорността за организиране и изпращане на чети от България в Добруджа, недвусмислено приписва на Добруджанската Революционна Организация (Д.Р.О.)

„Добруджанската Революционна Организация (Д.Р.О.) се счита длъжна по най-категоричен начин да отхвърли това неверно съобщение на Изпълнителния Комитет. Съ четите и четническата дейност Д.Р.О. няма нищо общо. Нейната програма, тактика и методи на борба отричат напълно четничеството, от което и да иде то. Д.Р.О. не е съзаклятническо — терористическа група, а масова организация на угнетеното добруджанско население от всички населяващи Добруджа народности, които тя идеино и организационно подготвя не за четнически набег, а за масово въоръжено народно въстание за събаряне на ромънския гнет и освобождаване на Добруджа.

Базата на четничеството не е Добруджа.

„Въ организираният вид четите сж дело само на В.Д.Р.О., която, както и миналото, така и сега продължава периодически да устройва четнически нападения, прикривайки с тях дейността си в България, насочена към разстройване и разнебитване на Освободителното Добруджанско Движение. Дело на В.Д.Р.О. бѣха нападенията в Старо Село, Кавурга, М-Кайнарджа, Шахинлар, Доймушлар и др. използвани от ромънската полиция и джандармерия за засилване на терора, за масови разстрели и кланета, дѣло сжщо на В.Д.Р.О. бе убиването на Дочо Михайлов, Гицов, Господжиков, Дру-

мев, Кръстев и др. Изпъл. К-т не може да не знае, кой действително организира чети и върши убийства. В неговите рѣчи има огромен материал и доказателства. Негови членове сж едновременно членове и в рѣководството на В.Д.Р.О. и, с своето явно тенденциозно комюнике той цели, да отбие от себе си тежката отговорност за миналите, сегашните и бъдещите престѣпления на В.Д.Р.О., да отклони вниманието на емиграцията от насилията и беззаконията, извършени на конгреса в Шумен, и да подготви морално почвата за нови убийства.

„Но така той услужва само на враговете на добруджанци. В Ромъния, Изпъл. К-т улеснява национал-Царанстите да се измъкнат от щедро даваните преди изборите обещания, и да продължат да разюздават куцовлашките банди, — да денационализират и ромънизират Добруджа. В България, той, опитвайки се да заблуди емиграцията, подтиква властите към преследване на по-видните и активни добруджански дейци.

В България, Добруджанската Рев. Орг. нѣма свои организации, но тя не престава да следи с най-жив интерес живота и борбите на добруджанците — бежанци, убеждени, че те, в решителния момент на борбата за освобождаване на Добруджа и извоюване на Добруджанската Независима Република ще й съдейсват с всички сили. Затова Ц. К. на Д.Р.О., изтъквайки явно провокаторската роля на Изпъл. К-т, отправя своя апел към добруджанската емиграция в България, да не се поддава на заблудите на сегашното насилническо рѣководство на Съюза „Добруджа“ а сплотена, да оказва решителен отпор срещу опитите за разстройване, разпокъсване и използване от отделни кариеристи и кариеристически групи Освободителното Добруджанско Движение.“ *От Ц. К. на Д.Р.О. Добруджа, 26.II.1929 г. (печать)*

Въ по-миналия брой предадохме станалите разисквания в О. Н. по въпроса за малцинствата. Предадохме сжщността на изказаните мисли от Стреземан, Дандюрант, Залески, Чемберлен и Бриан. И от тия изказани мнения и направени предложения трѣбва да се подчертае едно заключение, че О. Н. е оржие на голѣмитѣ победители и че сж въпроса за малцинствата не само, че се върши една престѣпна демагогия, но и че оправдава режима на насилията, обезправяването на поробените националности.

Очевидно стана, че Стреземанът отстъпи от първоначалните си позиции, които твърде несправедливо му спечелиха симпатии на многомилионните малцинства.

Пролича, че въ предварителните срещи, които е имал с Бриан и Чемберлена той е добил известни концесии, които отидоха за сметка на другите националности. Положението, въ което изпадна сж контраста на тона, който държа в Лугано и сесията на О. Н. сж онова, което той държи на 6 т. м. въ самото заседание на съвета на О. Н., изложи твърде много първоначалния престиж на Стреземана. За това само той ще сжжелява.

Залески спечели. Неговото предложение сж цѣлата мотивировка се препорѣча от Бриан и Чемберлен и се наложи на съвета. А Залески се осланяше на предложението Титони от 1920 година въ смисъл, че изложениата на малцинствата не служат за друго, освен като източник само за информация.

Такава е била асж до сега и службата на О. Н., а малцинствата правеха десетки исторически изложения сж факти на изнасилвания, терори, убийства, затваряне на училища, черкви и въобще по цѣлата денационализаторска политика на победителите, вървайки че наистина О. Н. е гарант на договорите за малцинствата и че ще упражни

правото си на контрола за защита правата на малцинствата. А то всичкото било само за информация!

Но Залески бил още по-арогантен. Той казал и следната цинична мисъл, че всичко което се е правило до сега за малцинствата в О. Н. не се е предвиждало въ неговата процедура, а се вършело по благоволенieto на заинтересованите държави.

Значи, милост сж правили сж затваряне на училища, на черкви, сж арестите, побоищата, убийствата, ограбването и пр. на инородните националности.

По голѣма цинична мисъл можахте ли да очаквате да се изрече въ съвета на О. Н. и при одобрението на всичките? И малцинствата очакват сж защита от тия сждни господари!

Но не е само това. Чемберлен вземайки акт от думите на Залески вмѣнява въ дълг на малцинствата, които като се отнасяли до О. Н. да протягали чисти рѣце.

Е, г-н Чемберлен, рѣцетѣ на малцинствата сж чисти, но вашите, както и съвестята ви сж нечисти. За това всѣжде виждате нечисти рѣце.

Бриан туря капакъ на всичко, плачейки все за миръ, като падналата жена за честъ, чете моралъ, гаврейки се сж сждбата на потиснатите народи, като иронично подмята:

„Когато се отнася до народите, не е злѣ да им се остави идеята за вѣчността“.

Значи ще минете надъ жките и страданията на народите и ще ги оставите сами да се утешават сж мистицизмъ. Хубави защитници и гаранти на онеправданите малцинства!

Всичко друго, че трѣбва да се направи сж подхвърлени желания, като паче перо по тежка рана.

О. Н. доказа за лишенъ път, че се дирижира отъ хиени. Който му върва още да следва пътя на заблудението. Но вървата на потиснатите народи трѣбва да лежи само върху собствените имъ сили.

Ликуй сине Иродовъ предател народен!

На 28 мартъ старши стражаръ и двама агенти отъ IV полиц. участѣкъ водени отъ секретаря на Добрудж. Изпълн. Комитетъ Акциуня Булгарска и новонизначения дѣловодител на мѣстното д-во „Добруджа“ отиватъ въ канцеларията на добруджанската младежка група да отнематъ архивата ѝ. Понеже нѣмало никой запечатили канцеларията.

Такава мизерия може да извърши само единъ народенъ предател, какъвто въ случая се явява социал-фашисткия комитетъ.

Сждете добруджанци. Позора е позоръ за организацията.

По тоя случай Младежкия добруджански съюзъ, Соф. младежка група, студенти-добруджанци и група добруджанци сж отправили следните протестни телеграми до м-ра на Вжтр. Работи:

„Министъръ Председателя
Тукъ

„Добруджанци отъ добруджанския кварталъ протестираме противъ отнемане законните ни права. Отменете заповѣдта сж която се излага държавата и провоцира емиграцията. За квартали: Арнаудовъ, Томовъ, Коларовъ, Мирчевъ, Русева, Ковачева“.

„Енергично протестираме противъ бруталното и незаконно разтуряне младежката организация въ София. Принасяме ни да мислимъ, че услужвате на враговетѣ на добруджанската свобода. Съ подобни действия Вие поемате тежката отговорностъ предъ добруджанското освободително дѣло и българщината. Отменете заповѣдта си, която излага Васъ и провоцира емиграцията. Желевъ, Паневъ, Рафаиловъ, Калусевъ, Механджиевъ, Ненчевъ, Добревъ, Пеневъ и др.

Добруджанци, връщайте
органа на социал-предателския изпълн. комитетъ в. „Добруджа“.

Жека почувствуватъ презрението ви.

ентузиазъмъ на младостта, който се осмѣлява да стабилизира една конституция, едно цѣло правителство сж единично чувство на своето сърдце. Ламбертъ, който бѣше по-малко познатъ на своите другари, на когото познаваха пламенната вѣра на демокрацията, този Ламбертъ представи въ това общество републиканската натура сж своите абсолютни принципи сж крайните си проявления на републиканеца Мунте, който израствна и пропадна презъ миналия вѣкъ.

Виконтъ д'Оберонъ, който азе думата следъ него, показа чрезъ своите принципи чудните контрасти, поени мечтата на карбонерите, ждѣто се проповѣдваха най-особени елементи.

Теоритъ му бѣха срещу хората отъ 1815 год., които караха да мразятъ и обезценятъ античната монархия; но той искаше да поетави на нейно мѣсто една силна и великодушна аристокрация, блестяща и покровителствуваща; той не идваше да унищожи стария режимъ, но да го позлати сж едно ново лустро.

И тогава, при мисълта за републиката, за стотенъ път повторени отъ всички страни, като се повдигнаха въ опредѣлени разбирания възклициания, Артуръ видна сж едно ужасно изражение:

— Републиката е невъзможна въ Франция... и небето нака ни лази да правимъ опити сж нея.

Но тая мисъл предизвика другъ видъ шумни аплодисменти.

— Да, каза Борие, република, народно правителство, идване на власт разумната човѣшка сила и всичко хубаво, какъвто тя има.

— Новият човѣкъ ще прилича на Христосъ, каза Раулъ, признавайки се за синъ божий, не слушаме никого освенъ своя баща.

— Времето, когато братството, взаимната любовъ ще подпомагатъ да управлява конституцията, каза Помиеръ.

— Да се закълнемъ, каза Борие, че нашето общество, като напълно либерално, ще доведе до победа нашето дѣло!

— Да, навсѣжде ждѣто благородното учение попадне, верѣдъ интелигенцията, върховната звезда ще блѣсти на челото на човѣка, надъ всичко ждѣто благородни сърдца ще биятъ въ гърдите, ще направятъ овации на републиката и нищо повече освенъ — за републиката.

— За разрушението на злото, чрезъ разрушението на тираниите, каза Ламбертъ.

— Ти наричашъ всички царе тирани? запита Рутелъ.

— Да, до единъ, каза Борие. „Не говоря за единъ миналъ варваринъ, за когото царетѣ имаха умѣтъ. Подъ какъвата форма и да се ограждатъ, единъ суверенъ представлява всѣкога господаря.“

„Ако той е нищожество, слабъ или лошъ, какво име би се дало

на фаталните чудовища, които го викатъ да води другите?“

„Ако е, изключение, правъ и ждѣтъ, сж какво право ме лишава да управлявамъ силата и добродетелта си?“

„Сж какво право идва той да ме води, да замѣсти и подчинява моя разумъ и воля?“

„Искрата на върховната интелигенция, която блести въ нейния мозъкъ, трѣбва ли да бжде смѣната отъ Божеството?“

„Не, не!“

„Първата потребност на човѣка е да загине, първата потребност да бжде мораленъ, трѣбва да бжде свободенъ въ борбата сж всички сили, за да последва господството на голѣми свободи и ждѣрост на мѣстото на злия царизмъ въ своя упадѣкъ, и да служи на човѣчеството!“

Когато нещастния Борие произнесе тѣзи думи, ношния вѣтеръ може би ги отнесе до нозетѣ на трона и отъ този моментъ смъртта му бѣ решена.

Много време още продължиха разискванията, горещи и пламенни възклициания отзвучаха въ подземието.

Тази печална кухня на земята, чрезъ спомените сж хвалѣше, като въ единъ широкъ театъръ, ждѣто се виждаха минаващи морни войски, сцени на борби и победи.

Тогава, наистина, тѣ бѣха въ единъ триумфаленъ моментъ... защото нито една победа не е

тѣй перфектно хубава, голѣма и чиста, както преди да бжде реализирана.

Тогава, при приближаването на утрото тѣ свършиха заседанието, релетирайки сж огънь първия вѣкъ:

— Оржие, едно знаме и Франция е наша!

— Шефа отговори:

— Следъ седемъ дена, братя мои, на 1 августъ ще се съберемъ тукъ.

Всѣки ще декларира качество то на оржието и паритѣ, каквито може да набави за дѣлото и ще произнесе клетвата искана въ откритата конспирация.

„Всички рицари на нощта, трѣбва непременно да се намѣрятъ тукъ, на това събрание — подъ страхъ на наказание за потѣпване на честта си и за да не бжде взетъ за предателъ на тайното общество.“

„Азъ ще замина за Самюръ веднага следъ това събрание и близъкъ ще бжде часътъ, когато ще прозвучи революцията.“

„Не остава нищо друго, освенъ да ви кажа: малко сме, бедни сме и мрачи, нѣмаме нищо друго освенъ сърдце и гърди, но се боримъ за свободата...“

„Смѣло, рицари на нощта, близо е, да се яви денътъ!... Карбонерите излѣзоха изъ подъ земята.“

— — — — —
Раулъ и Ламбертъ излѣзоха на едно.

Като останаха сами въ полето и вѣнъ отъ погледите на своя братъ, Ламбертъ хвана бързо ржката на своя другаръ, казвайки му сж глухъ гласъ:

— Предадени сме!

— Нима! каза Раулъ, спирайки се.

— Тоя човѣкъ, който говори тѣй хубаво за полицията...

— Е добре?

— Той е единъ шпионинъ.

— Истина ли?

— Той каза нѣколко думи, които ме накараха да схвана твърде добре намѣренията му.

„Смѣнашъ ли се още?“

Слушай, ти не ме познавашъ, ти не знаешъ нищо за поето име, за моето сжществуване, но тукъ, по склоноветѣ на тѣзи канари, често сме седяли наедно на разговоръ и ти познавашъ сърдцето ми...

„Е добре! този човѣкъ е единъ шпионинъ.“

— Така, значи ние сме предадени, загубени?

— Предадени — да, но загубени — още не...

„Разсѣява се, трѣбва да се раздѣлимъ.“

„Но ела утре на Св. Петръ и ще ти кажа какво ще се прави.“

— Какъто е необходимо да се прави, нака се прави, готовъ съмъ на всичко.

— Утре.

Превелъ: М. Бойкиня

Фейлетонъ

изъ изборитъ

По случай изборитъ за общински съветници въ Русе, Хаджията, Иванъ Димитровъ Иовчевъ, Марната и др. по инициатива отъ сговора, решили да излъзатъ съ самостоятелна добруджанска листа. Решаватъ, да се събератъ въ печатницата на втория, защото този актъ, ще се запише съ златни букви въ историята на освободителното добруджанско движение, ще фигурира и печатницата. Присъставили около 20—30 души. Различни мнения, чуватъ се гласове, ами защо не поканятъ Ц. Калчевъ и П. Михайловъ? Миропомазанитъ отговарятъ. Ехъ, защо ни сж, тѣ сж 3—4 души, цѣлата емиграция е съ насъ!

Не е така, отговарятъ, трѣбва да се поканятъ и да бждемъ единни, така ще успѣемъ. Ами, че ние и безъ това сме единни, изборитъ ще поканятъ, 1000—1200 гласа ги имаме на ржка, 3 мандата сигурни. Гласъ, гледайте смѣнитъ ви, да не излъзатъ янлъшъ, че умирамъ отъ смѣхъ, па и резилъ ще станете. Решено, свършено, да се излъзе съ самостоятелна „независима“ „общогражданска“ листа. Избира се, 10-члененъ комитетъ въ последующо едно събрание, а последния съ „пълно“ единодушие избира Хаджията да води листата, Иванъ Д. Иовчевъ втори — сигуренъ кандидатъ пом. кметъ и...

Кандидатъ пом. кметъ „сигуренъ“ въ успѣха си, цѣла седмица не спа, изборна трѣска, прави квартални събрания до 10 часа, черпи на лѣво и на дѣсно съ вино добруджанци, следъ събранията, па по намазаха и хора отъ „другитъ“. Никжде не е изпусналъ да каже, Ц. Калчевъ е кандидатирани въ друга партийна листа, такива хора сж най-„големитъ предатели“ и азъ съмъ му правилъ голѣми добрини, а сега той е противъ менъ. Гласъ отъ галерията се обаждатъ, че си му правилъ добрини, той признава, ами ти толкова ли низко си падналъ, че да ни занимавашъ съ твоитъ лични дертове, но и той ти е правилъ добрини, презъ 1922, той те назначи за учител въ града и цѣли 2—3 години, получавашъ 2 заплати, като учител и директоръ на сиропиталището, или ти си наученъ, отъ две ции да бозаешъ, пѣкъ и въ всички избори станали до сега Хаджията и др. сж кандидирваха и биваха избирани, въ Сговора и други партии; тѣ не сж ли били предатели. Това се повтаря въ всички събрания.

Въ денъ на избора сж мобилизирани всички земни и небесни сили за успѣха на листата.

Отъ 8—8½ часа вечерта, се носятъ резултатитъ въ Д-вото. Хаджията казва на събралитъ се, господи, ако имаме повече отъ 1,000 гласа, при една „блѣскава победа“ ще гуляемъ цѣла нощъ въ кръчмата. Гласове браво о-о! Отъ донесени тѣ резултати се вижда, че въ три секции, кждето сж настанени добруджанци, се получаватъ 150 гласа, останалитъ до 400 и нѣщо сж чисти сговористи, въ секции кждето нѣма кьоровъ добруджанецъ, получаватъ по-малко гласове.

Като се получиха общитъ резултати, носоветъ на генералитъ безъ армия клюмнаха. Особено засегнатъ се почувствува пропадналиятъ канд. пом. кметъ и се обръща къмъ хаджията. Е, хаджи, кой би тжпана, а кой събра парсата? Ще отстъпишъ на менъ, азъ да вляза въ общината, за да я

бистря тая пушина. Марната се обръща къмъ Ивана, съ неприязнъ, като сърдитъ. А бе ти май не бистришъ ами размѣташъ, гдето влѣзешъ се ще снесешъ нѣщо. Въ учителската организация, пусна си мжтилка и излъзе и въ нашата организация по сжция пжтъ вървишъ. Я се отегли отъ организацията и иди на покаяние въ нѣкъй манастиръ, докато не сж те изгонили позорно.

Хаджията — господи азъ не мога да си дамъ отговора, защото такава интифа, инструкции, имамъ отъ партията си. Вие още не сте ли го разбрали, добруджанци го разбраха и не гласуваха за нашата листа, а вие още не сте го разбрали. Язъкъ, всѣки случай, ужъ умно го скроихъ, а то плитко излъзе. Иване, менъ не ме е кахъръ, че си пропадналъ. Петъ пари не ти давамъ, но ме ядъ че отъ (казва името му) гдѣто си му правилъ много добрини, излъзе съветникъ. Макаръ и никога презъ изборитъ не го видѣхме въ добруджанскитъ квартали. Изглежда че въ болшинството си добруджанци, тия хайрѣзи, сж гласували за тѣхната листа и за други листи. Сега, следъ този погромъ, не само, че гуляй нѣма да има, ами ще трѣбва да си посплѣмъ главитъ съ пепель и да признаемъ, че болшинството е противъ насъ, а е съ тѣхъ. И другъ пжтъ, нито азъ, нито другъ кой да е отъ васъ, да не помислюва за такива плитки думи, за листи.

Гласъ отъ фланга: Господа сега ще трѣбва да си кажемъ истината и недостатѣцитъ, за гдето не успѣхме въ изборитъ. Противъ тия хора, ние нѣмаме нищо да говоримъ, тѣ нѣмаатъ кирливи ризи, — а вие сте май доста оцапани — освенъ болшевишки агенти, макаръ и автора на истеричния позивъ предъ изборитъ, — пропадналиятъ канд. пом. кметъ, — да си бѣше излъзълъ всичката злоба, пакъ не хвана дикишъ, защото не върватъ вече, на тѣзи постоянни и кухи фрази.

Ами ти Иване, доста си кирливъ вече, ти уволни полицейски стражаръ добруджанецъ, само за гдето невинно, е седналъ до „ония“ и остави тритъ му дечица и жена, да гледуватъ. Туй водачъ ли е, и постоянно пращашъ добруджанци при тѣхъ, знаешъ не знашъ кои сж, и тѣ разбира се, сега презъ изборитъ съ бюлетината въ ржка отидоха при тѣхъ. То не е въ събраниято, явно да гласуваме и щомъ не е съ насъ, хопъ на вънъ да гласува.

А ти Хаджи играешъ много на вжже, ту добруджанска политика, ту сговористка правишъ. Разправя се изъ кварталъ, че за пари си отишелъ въ сжда, да пледирашъ, противъ, една вдовица добруджанка да я осждатъ и я осждили, отнели и кждата и сега ходи безъ всѣкакъвъ подслонъ. Като нашъ „водачъ“ ти трѣбваше нея да защищавашъ, защото и настоятелството се е занимавало съ нейната работа и смѣтамъ, че тя е права. Това всичко се знае отъ добруджанци и негодуватъ. Така че ние ще трѣбва да признаемъ, че болшинството е съ тѣхъ, но се спотайватъ, а не сж 3-4, както разправяте.

Бодилникъ

Добрудженци четете „Свободна Добруджа“

Нови колонисти въ Добруджа

Нескончаеми сж влашкитъ лжжи. Маниу се възмущаваше отъ либералнитъ прийоми съ безогледното колонизиране на цинцаритъ въ Добруджа. Не минаха само три м-ца отъ неговото управление и 800 цинцарски семейства бѣха докарани презъ Кюстенджа и настанени въ Добричко и Силистренско. Овълченитъ и озабренени балкански животни, наречени македонски цинцари, мързеливи като ленивца, готовановци и подлѣгвани отъ всевъзможни правителствени агенти се нахвърляха върху беззащитното и трудолюбиво мѣстно население грабежа го, безчестежа женитъ и дѣщеритъ му, силомъ се настаняваха въ кждитъ и стопанствата му, използваша него и добитѣка му въ ангария, мжчежа го, биеха го, убиваха и всичко това ставаше безнаказано подъ покровителството на администрация джандармерия.

Това бѣше презъ режимитъ на Братияно-Авереско. Това става и при национал-цараниститъ. Последнитъ, следъ като се завърши цѣлия процесъ на обезземляването на мѣстното население, за да хвърли прахъ въ очитъ на общественото мнение, общава отменението на закона за реорганизацията на Добруджа. Готовъ билъ и законопроекта. Но следитъ на тоя жестокъ и противоправенъ законъ не се унищожаватъ.

По отношение на цинцаритъ прави друга диверсия. Отупица 30 мил. леи, за да имъ се построятъ кжди. Праздна работа. И по-рано се отпушаха подобни кредити, но тѣ се ограбваша и изядоха отъ разни комисиони. А цинцаритъ пакъ останаха да живѣятъ въ българскитъ кжди, защото целѣта е да се прогонятъ българитъ и турцитъ отъ Добруджа.

Споредъ „Добруджа Жуна“ отъ 22. III. правителството на Маниу е разрешило на 8365 нови колонисти да бждатъ заселени и настанени съ семейства си въ Добричко и Силистренско. Превозването имъ ще бжде безплатно.

Това сж дѣлата на национал-цараниститъ, отъ които трѣбва да се сжди за политиката имъ. А всичко друго сж лжжи, за да се заблуждава свѣта. То ни подсказва, че трѣбва да се води решителна, смѣла и системна борба противъ ромѣнската чокойшина, да се демаскира предъ свѣта а добруджанци да състоятъ и засилватъ своитъ редове въ едно масова онганизация за събарянето на цѣлия тоя прогнилъ влашки режимъ.

Млад. Добрудж. Съюзъ не е разтуренъ

Заповѣдта на Министерството на Вжтр. Работи за отнемане архивата на младежката добрудж. група въ София се базира на едно постановление въ устава на последната некорегирано до сега, че тя се намира къмъ дружество „Добруджа“, чийто уставъ чл. 48 разпорежда пѣкъ, че младежки групи при дружество „Добруджа“ самостоятелно съ уставъ не могатъ да сжществуватъ.

Тази формалностъ имено полицейскитъ социалисти отъ Изпълн. комитетъ използва и като полиц. социалисти, политиката имъ дава съдействие.

Младежкия Добруджанскъ Съюзъ продължава да си сжществува и се урежда отъ своя собственъ уставъ, който определя напълно неговия самостоятеленъ и независимъ животъ въ рамкитъ на законитъ въ страната.

Мародеритъ се раздвигватъ

Пролѣтъта дойде. Гората скоро ще бухне съ всички сѣла. Мародеритъ се раздвигва и дирятъ нови жертви.

Секретарятъ на Изпълнителния комитетъ Акциуня Булгаряска, единъ невмѣняемъ г о с п о д и н ъ, който ще свърши най-последъ въ Карлуково, трѣгналъ въ обиколка. Ходилъ въ Нови-Пазаръ и Варна. Въ Нови-Пазаръ сж му отказали всѣкакво съдействие. Заявили му всички делегати отъ дружествата въ Ново-Пазарско, че тѣ на вждичата на ВДРО нѣма да се ловятъ и че нѣмаатъ вѣра въ Изпълн. комитетъ, до като въ него не видятъ да участвуватъ и отъ противното крило.

Въ Варна Акциуня Булгаряска е ималъ конференция съ бабантиитъ отъ ВДРО. Макаръ и малко да сж останали, но той ги насърчилъ. Преди да замине за Нови Пазаръ, трима отъ виднитъ членове на ВДРО въ Русе, бѣха въ София и всѣки денъ бѣха при него въ канцеларията на Изпълнителния Комитетъ, непосредствено подъ носа на най-големия имъ тарторъ А. Господиновъ. Срѣщи сж имали и съ А. Стоянъ-въ.

Изтъкваме това, за да подчертаеме дебело тѣснитъ връзки на Изпълн. комитетъ съ ВДРО.

Свещена духовна нищета

Въпросътъ е за петѣхъ реда и половина, отъ „Свободна Добруджа“, за които Бай Ангелъ написалъ въ в. „Добруджа“ цѣла колона. Значи тия 5½ реда изразяватъ една истина и едно вѣрно сравнение. Цинизма, Бай Ангеле, не е въ формата, а въ вашитъ лжжливи обещания и приказки за които, като гаранция залагахте честѣта си, но излъзе всичко шарлатанитъ за да минешъ моста. Блѣскавостъта на речъта е външната форма, а съдържанието е лжжливо и мръсно. Ще се съгласите, че и въсѣка си е блѣскавъ по външностъ, ама по нѣкога вжтре се намиратъ и голѣми мръсотии. Нали е така.

Посъветвайте се още веднажъ съ задушевния си приятелъ и инспираторъ убиеца социалъ фашистъ, и следъ като си поприказвате повече за това и за онова, не забравяйте да ти обясни нѣщо за Д-ръ Драгановъ, за Киро Ковачевъ, за Абдулъ Кяримовъ, за пристава Черешаровъ, за Митовъ, за Силистренската черква „Св. Петъръ и Павелъ“ и пр. и пр. Можете и по въсѣка да си приказвате но внимавай, Бай Ангеле, пази си сърцето, защото съвестѣта може да го задуши.

Една година

Една година мина отъ убийството на безспирния и енергиченъ пионеръ на свободата на Добруужа Иванъ Кръстевъ. Той не бѣше роденъ въ Добруджа въ нейнитъ днешни географически граници. Той бѣше роденъ въ едно село въ Дели-Ормана до самата граница. Той расте и се развива съ болкитъ на заробения братъ. И за това стана искренъ борецъ за неговата свобода.

Убиха го народни предатели — отъ тѣй наречената разбойническа организация В. Д. Р. О.

Ала Иванъ Кръстевъ като Дочо умрѣ на поста си. За това той живѣе въ душитъ на добруджанци.

Германскитъ репарации

Какво иска Франция? Какво предлагатъ американцитъ

Въ недавнашната си голѣма речъ френскитъ м-ръ председателъ Поанкаре бѣше засегналъ и германскитъ репарации. Тогава той ги изчисляваше на 900 милиона до 1 милиардъ марки годишни вноски и 7½ милиарда за възстановяване на опустошенитъ френски области което за 37 год., се изчислява по 450 милиона марки годишно. Така, че общото задължение на Германия годишно споредъ смѣтката на Поанкаре се закржглава годишно на 1,400 милиона зл. марки, която сума прогресивно разсте и стига 1,800 милиона.

Въ експертната комисиия, обаче Френскитъ експерти подържатъ искание за годишни вноски 2½ милиарда лева, като сжщевременно периода на това изплащане изчисляватъ на 59 години. Вжтре въ тая сума включватъ лихвитъ и погашенията.

За изчисленията на тая сума французитъ взематъ за база задълженията, които победителитъ иматъ срещу Англия и Америка и обезщетението което тѣ претендиратъ за възстановяването на опустошенитъ области отъ войната въ Франция, Белгия и Италия.

По първото перо изчисленията даватъ 100 милиарда франка за 62 год. сега останали 59 години, което годишно се свежда до 1 милиардъ марки зл. равно на 6 милиарда франка по 5% лихва и 1% амортизация.

По второто перо френскитъ експерти искаватъ минимално 900 милиона днесъ, което прогресивно разтатъ и стигатъ 1,700 милиона златни марки.

Следъ 37 год. изплащанията по първото перо се ликвидиратъ и остава да следва по второто, което ще се равнява на 1,700 милиона марки.

Американскитъ проектъ е другъ. Той свежда германскитъ репарации до 8 милиарда долари или 32 милиарда златни марки около 180 милиарда френски франка равни на 900 милиарда български лева. Отъ тая сума 2 милиарда долара ще се издадатъ срещу тѣхъ облигации, а останалитъ 6 милиарда ще се посветятъ на новата служба която ще замѣсти Доусовата, на тѣй проектираната интернационална банка и по-степенно ще се комерсиализирватъ, държейки смѣтка за условията. Лихвитъ на първитъ 2 милиарда комерсиализирани въ облигации ще бжде 6%.

Тая система американцитъ препоръчватъ, за да се премахнатъ предпочитанията, които се правятъ днесъ въ изплащанията на германскитъ задължения дѣлейки ги на стари и нови.

Германцитъ сж недоволни отъ предлаганитъ системи. Тѣ виждатъ въ тѣхъ нови финансови вериги за германския народъ.

Експертитъ си разотиватъ и следъ католическия Великденъ ще се събиратъ наново, съ нови инструкции, когато германскитъ делегати ще представятъ своитъ възражения и контра проекти.

София—Печатница „Съгласие“